

EUROOPA MANIFEST

© Tõlge eesti keelde. Eesti Maailmavaate Sihtasutus, 2012

ISBN 978-9949-30-864-4

Daniel Cohn-Bendit
Guy Verhofstadt

EUROOPA MANIFEST

*Rahvuselusejärgse Euroopa
moodustamise manifest*

1. PEATÜKK

Parim kaitse on rünnak! Euroopa vaarub oma jalgadel, tema alusmüürid värisevad. Eurokriis on täies hoos. Kuid see kriis on üksnes tunnismärk palju sügavamast kriisist. Kriisist, millega Euroopa on juba pikka aega maadelnud. Eksistentsiaalsest kriisist. Mitme näoga kriisist! Edgar Morrin on seda nimetanud ”polükriisiks”, sest sellel on nii majanduslik, demograafiline, ökoloogiline, poliitiline kui ka institutsionaalne mõõde. Ja seda kõike korraga, ühel ja samal ajal...

Me jääme valguskiirusel alla nn tõusvatele majandustele, sest ei suuda tagada piisavat kasvu ja innovaativsust. Samal ajal vananeb Euroopa silmnähtavalt. Aga muu maailm nooreneb ning rahvaarv kasvab. Fossiilkütustest sõltuvuses oleva majanduse vabastamine nõuab hiiglaslikke finantsvahendeid, kuid me pole suutelised või õigemini oleme vaevu suutelised end nende tekitamiseks mobiliseerima. Ja sestap on nii, et kui meid peaks tabama mõni suurem löök, on Euroopa Liit üksnes 27 tükikesest koosnev poliitiliselt killustunud kontinent, kelle vastas seisavad sellised majandusliku ja poliitilise jõu

keskused nagu seda on Hiina, India, Venemaa, Brasiilia ja USA. Lühidalt – Euroopa meenutab üha enam ajaloolist monumenti. Marginaliseeruv manner, millel on raskusi uue ajastu ja uue maailmaga kohanemisel. Manner, mida suunab liigne natsionalism. Manner, mil puudub ambitsioon, millel pole aurasid ja millel pole sestap ka lootust.

Tundub, nagu oleks kõiges süüdi Euroopa Liit. Just Euroopa Liit tõi meid euro-kriisi. Just Euroopa Liit oma kokkuhoiu meetmetega päästis valla majanduslanguse. Just Euroopa Liit on vastutav globaliseerumise ohjeldamatuse eest. Ja just Euroopa Liit on süüdi, et inimesed võõranduvad poliitikast. Kõik see on absurdne! Nonsens! Hoopis liikmesriigid kannavad täit vastutust tänase varingu eest. Just nende ebaõnnestumised ja vead viisid eurokriisini. Nende järjekindlusetus päästis valla majanduslanguse. Nende soovimatus näha on see, mis põhjustab Euroopa allakäiku maailmakorralduses, milles me enam olulist rolli ei mängi.

Eales varem pole Euroopa projekt olnud sellise surve all. Ealeski varem pole avalikult küsitud, kas Euroopa integratsiooniga on üldse mõtet jätkata. Ealeski varem pole inimesed nii massiliselt olnud Euroopa kontinendi ühendamise vastu. Ealeski varem pole olnud nii vähe poliitilisi liidreid, kes täielikult toetaks Euroopa projekti, kel oleks resoluutne Euroopa-visioon ja kes oleks kindlalt pühendunud oma riigi ning rahva tulevikule Euroopas. Nad on nurka surutud eurokriisi ja Euroopa vanima vastase – rahvusriigi – poolt ja paremal juhul kaitsevad üksnes *status*

quo säilitamist, juba eksisteeriva, olemasoleva, säilitamist. Kuid ainus, mis tänases polükriisis selge on, on asjaolu, et *status quo* ei paku väljapääsu. Meie ees on valik, kas suudame hakata asju tõsiselt võtma ning liikuma tõeliselt ühendatud föderaalse Euroopa suunas (NB! Mitte tsentraliseeritud üliiriik!) või jäämegi klammerduma rahvusriikide külge ning kaotame pöördumatult igasuguse võimaluse mängida mingitki olulist rolli 21. sajandi globaliseerunud maailmas.

Vaid otserünnak võib meid nüüd päästa. Otserünnak kriisi tegeliku põhjustaja vastu – see tähendab rünnakut rahvusriikide soovimatuse vastu luua tõeliselt ühendatud ja föderaalne Euroopa. Ehk teisisõnu – rahvusriikide soovimatuse vastu loovutada rohkem suveräänsust ja võimu ühendatud ning föderaalsele Euroopale. Olukord Euroopas on selge – Euroopa arengusuuna määrab praegu liikmesriikide egoism, mitte Euroopa ühishuvi või Euroopa kodanike ja rahvaste ühishuvi. Seni, kuni prevaleerivad egoism ja rahvuslikud huvid, on Euroopat võimatu päästa.

Et anda Euroopale uus impulss, tuleb otsustavalt lauda käia Euroopa trump. Euroopa pole eales varem pakkunud niipalju jõukust, rahu, õigusi ja väljavaateid. Me ei tohi lubada rahvuslikel kaalutlustel neid väljavaateid hägustada. Peame andma endale aru, et rünnak on parim kaitse. Selline rünnak, mis loob rohkemat ja mitte vähemat Euroopat. Valiku ühendatud Euroopa poolt ja rahvusriikide pakutava killustatud ning ajast ja arust Euroopa vastu.

Peame tagasi lükkama kõik liiga aeglased

reformid. Venitamise jaoks on olukord liiga tõsine. Me peame nõudma otsustavat sammu tõeliselt ühendatud ja föderalse Euroopa suunas. Väikesed sammud ei suudaks iialgi veenda meie inimesi ega ka mitte turgusid. Vaid teistsugune, föderaalne Euroopa oleks veenev. Mitte tänane Euroopa, rahvusriikide Euroopa, mis veskikivina jala küljes rippudes ei luba juba kolm aastat eurokriisi lahendada. Peame muutma fundamentaalselt kõike seda, mida muutma peab. Peame pakkuma Euroopa kodanikele ja rahvastele uuendatud lootust ja uusi väljavaateid.

Me peame teadvustama kui tõsine on oht tegelikult. Esmajoones ähvardab oht kõiki neid inimesi ja ettevõtteid, kes elavad ja tegutsevad 17-s eurotsooni kuuluvas riigis. Riikides, mis laias laastus võlgnevad oma jõukuse just euroopa ühisraha olemasolule. Ühisrahale, mis on kõrvaldanud finantstõkked ja vahetuskurssidest tekkinud kahjumid. Kaubandus on Euroopas läbi teinud enneolematu kasvu. Kaotame kõik selle, kui euro vääringuna kaob. See oleks alles tõeline katastroof.

Kuidas me küll sellisesse olukorda oleme jõudnud? Mis läks valesti? Miks läksid asjad hapuks? Ärgem käigem kui kassid ümber palava pudru. Euro algatajad ning eurotsooni loojad tegid fataalse vea juba stardipauku andes. Nad liitusid ühisraha heade omaduste nimel, kuid polnud suutelised liituma kohustustega, mis nende heade asjade nimel võtta tuleb ning ei saanud kokkuleppele, kuidas koormust jaotada. Kasu seisnes toona ja seisneb

tänini ühisrahas eneses, madalas inflatsioonis ja madalates intressimäärades. Kohustusteks aga on liitumine rangelt integreeritud majandus- ja fiskaalpoliitikaga, mis toimiks ühtlaselt kõikides eurosooni riikides. On tore omada ühisraha, kuid ilma ühtse ja integreeritud Euroopata pole see võimalik. Selles peitubki vastuolu.

See ongi tänase kriisi põhiolemus: ühisraha on vastuolus jätkuva rahvusriikide eksisteerimisega nende tänases vormis. Järelikult, peame kas looma Euroopa föderaalriigi ja rahvuslusejärgne Euroopa sünnibki, või jätkame vanamoodi ja ühisraha kaob olematusse. Mingit vahepealset varianti ei ole olemas. Kuid me peame ka tajuma, et kui kaob ühisraha, siis on ka Euroopa Liit ise hukule määratud. Eurosoon võrdub kolmveerandiga Euroopa rahvuslikust koguproduktist. Kui euro kaob, siis kaob ka Liit. Lühidalt, kaalul ongi ei rohkem ega vähem kui Euroopa tulevik.

Hinnakem, mis meid ühendab., mitte seda mis meid eraldab. Peame olema teadlikud asjaolust, et homses maailmas suudab vaid ühendatud Euroopa mängida olulist rolli. Lõppude lõpuks on selge, mis tulevikul meile varuks on. Maailm on selgelt enneolematul ühinemiskursil. Viie tuhande elava keele ja kultuuriga maailm koosneb praegu kõigest kahesajast riigist. Need omakorda moodustavad umbes kümme-kond majandusvõimu või -liitu. Need üksused määravad maailma saatust.

Just Euroopa riigid andsid esimese impulsi

globaliseerumiseks, võttes järkjärgult jõuga oma kontrolli alla kolmveerand maailma ning viies muu maailma eksiteele valelubadustega demokraatiast ja seaduse ülimuslikkusest, arenedes ise peamiseks kaubanduslikuks ülivõimuks maailmas. Ja täpselt sel ajal, mil teised riigid arenevad majandusimpeeriumiteks või ühendavad jõud, et saada tõelisteks konglomeraatideks, taganevad eurooplased aegunud rahvusriigi kontseptsiooni juurde. See on tohutu strateegiline viga. Samahästi võiks sooritada enesetapu. Sest mõtteviis, et vaid rahvusriik suudab tänases maailmas valvata kodanike ning ettevõtete majanduslikke ja rahanduslikke huve, on puhas rumalus. Umbes kahekümne aasta pärast ei mõjuta maailma asju mitte ükski Euroopa riik. Rikkaimate riikide klubi G8 hakkab koosnema USAst, Hiinast, Indiast, Jaapanist, Brasiiliast, Venemaast, Mehhikost ja Indoneesiast. Mitte ükski Euroopa riik, isegi mitte Saksamaa, ei kuulu enam G8sse. Kuid täna on ühendatud Euroopa kõige võimsam ja jõukam kontinent maailmas ning võiks seda olla ka tulevikus. Isegi Ameerikast jõukam, võimsam, kui uued impeeriumid kokku.

Kuid on ka teine põhjus, miks Euroopa ühinemise takkapiitsutamise loobumine oleks ränk viga: majanduslik ja rahanduslik üleilmastumine kulgeb valguse kiirusel. Alates 2008.a. rahanduskriisist oleme teadnud, et globaliseerumine vajab korralikuks toimimiseks poliitilist vastukaalu. Rahvuslikud järelevalveasutused ei ole rahvusvahelistele finantskorporatsioonidele piisavad vastased. Viimased tegutsevad rahaturgudel valguse kiirusel

ja hõlmavad kogu maailma. Vaid ühendatud Euroopa suudaks mängida olulist rolli globaalse majandusliku ja rahandusliku regulatsiooni väljatöötamisel.

Üksnes majanduslikult ja poliitiliselt ühendatud Euroopas on meil võimalus lauale käia oma väärtused ja põhimõtted ning meid aktsepteeritaks võrdse partnerina. Vastasel korral hakkavad prevaleerima India, Hiina ja teiste Aasia uustulnukate huvid. Senini on Põhja-Atlandi kogukond tüürinud ülejäanuid - mõnikord hästi, teinekord ka halvasti. See aga muutub fundamentaalselt, eriti juhul, kui Euroopa ei suuda rääkida ühel häälel. Sellisel juhul ei kao mitte ainult Põhja-Atlandi Alianss, vaid mureneb terve Euroopa kontinent. Järk-järgult muutume vähetähtsaks võimuvektoriks maailmas, mis üha enam kontsentreerub Vaikse Ookeani ümber. Lühidalt – vaja on radikaalset raputust. Vastasel juhul riskime oma kahetuhandaastase ajaloo kadumisega prügikasti.

Me peame pilku teravdama. Need, kes esindavad rahvuslikku huvi, mis on diametraalselt vastuolus Euroopa ja selle kodanike huvidega, teevad vea. Globaliseerumine on pöördumatu ja globaliseerunud maailmas saab Euroopa kodanike huvisid garanteerida üksnes tugev Euroopa Liit. On õige, et üleilmastumine avab rikkalikke võimalusi, kuid on ka tõsi, et see võib muuta miljonite inimeste elu tragöödiaks. Aga mitte globaliseerumine *per se* pole probleem, probleemiks on meie võimetus seda protsessi kontrollida ja ohjata.

Tuleb korrata, et üleilmastumist pole põhjust karta. Selle asemel, et seda vastustada, peame seda hoopis mõjutama, juhtima ja arendama ning andma sellele ökoloogilise ja poliitilise näo. Lühidalt – majandusliku, kaubandusliku ning rahandusliku üleilmastumise kõrvale tuleb tekitada sotsiaalne, keskkonnakaitseline ja poliitiline üleilmastumine. Talumatu on paradoks, et poliitiliste otsuste tegemise kohaks on ikka veel riigid, samas kui majanduslikud ja rahanduslikud protsessid riigipiire ei tunne. Seda paradoksi saab kõrvaldada üksnes poliitiliste otsuste tegemise suunamisega rahvusvahelisele tasandile, tekitades alternatiivse globaliseerumise vormi.

Selline muutus globaalse valitsusvormi suunas ei ole veel homme päev. Me ei saa hoobilt jõuda maailma valitsuse sisseseadmiseni, kuid see peab jääma meie ülimalt sihiks. On täiesti mõeldav, et vajalikke poliitilisi otsuseid tehtaks suurte riikide ja kontinentaalsete liitude globaalses võrgustikus. Kas see on G8, G20, ÜRO Julgeolekunõukogu või IMF – suured riigid peavad ühendama jõu, et koos peamiste piirkondlike organisatsioonidega juhtida selle poliitilise raamistiku kirjapanemist, milles globaliseerumine peaks toimuma.

Euroopa Liit suudab olla selle protsessi juht. See pole raske. Vastupidi, on väga lihtne kokku sulatada nendes organisatsioonides esindatud riikide kohad ja anda esindamine üle terve Euroopa Liidu kätte. Seda nii ÜRO Julgeolekunõukogus, Maailmapangas kui IMF-s ja teistes rahvusvahelistes organisatsioonides. Tõsiasi, et 60

aastat pärast Euroopa Liidu moodustamist, peaksid seal olema üksikud liikmesriigid, nagu näiteks Prantsusmaa ja Suurbritannia, kes ei soovi muutust arutadagi, on küllaltki haletsusväärne. Mõlemad krampuvad oma möödaniku privileegide külge ning ei saa aru, et nad pole enam mingid tegijad. See on lühinägelikkuse kramp, mis omakorda takistab Euroopa Liidul maailma sündmuste mõjutamisel oma suurust ja võimu kasutada.

Me peame vaatama edasi, mitte tagasi. Mõelgem sellele, missugune on maailm kahe- või kolmekümne aasta pärast, mitte sellele, mis oli kaks- või kolmkümmend aastat tagasi. Maailma elanikkond on võrreldes 1927. aastaga kolmekordistunud. Toona oli kaks miljardit inimest, nüüd on seitse. 40 aasta pärast on see arv ilmselt 10 miljardit. Kuid samasuguse revolutsioonilise tähtsusega on asjaolu, et üle poole inimekkonnast elab linnades. Ning see proportsioon kasvab selle sajandi lõpuks kolmveerandini.

Me oleme tunnistanud enneolematule, kahe teraga demograafilisele revolutsioonile. Maailmas pole kunagi olnud niipalju inimesi ja nii palju linnaelanikke. Koos kõigi nende väljakannatamatute järelmittega, mis ilmnevad vaeste ja rikaste olukorra võrdlemisel. Sama kehtib tööhõive ja toiduga varustatuse kohta. Hariduse ja tervise kohta. Energiavajaduste ja liikumisvõimaluste kohta. Igaühe julgeoleku kohta. Kõige kohta, mida me toodame ja tarbime. Ka keskkonna- ja kliimamuutuse kohta. Enamik probleeme, millega inimesed põrkuvad, on kaasajal

globaalsed. Mida inimesed ja rahvad teevad või tegemata jätavad, sellel on üha suurem mõju tervele planeedile. Üksikutel riikidel on üha vähem võimalusi üleilmsete probleemide lahendamiseks. Kui nad pole vähemalt nii suured kui Hiina, India, Ameerika Ühendriigid või Venemaa. Võimud, isegi “impeeriumid”, mis tegelikkuses koosnevad paljudest rahvastest. Lühidalt – homses maailmas pole üksikutel Euroopa riikidel mingit rolli, seda saab etendada vaid Euroopa, Euroopa Liit. Seda muidugi juhul, kui meil õnnestub kõikide vankrit ühes suunas vedada. Juhul, kui suudame rääkida ühel häälel.

Kuid kaalul on palju enam. Rohkem Euroopat on vajalik mitte üksnes planeedi probleemide edukaks lahendamiseks, vaid ka selleks et iga hinna eest säilitada meie positsioone maailmas ja kindlustada meie eluviisi, isegi kui viimases on palju erinevaid variatsioone. Rohkem Euroopat on ainus garantii oma rikkuse säilitamiseks, oma ühiskondlike saavutuste ja kultuurilise mitmekesisuse säilitamiseks. Tegelikult oleme poliitiliselt riskimas oma õiguste kaotamisega, sest pole võimelised tänastele väljakutsetele sobivaid vastuseid leidma. Poliitikas viib inertsus alati agressioonini. Lühidalt – me kaotame kõik meile väärtusliku.

Paljude meelest on tõde hoopis vastupidine. Nii paremal kui vasakul tiival on moes ülistada rahvusriigi voorusi. Need inimesed klammerduvad idee külge, et rahvusriik suudab kõige rohkem kaitsta sotsiaalse

ebakindluse ja julgeolekuvaakumi eest. Inimesed kaotavad tööd, kaotavad sotsiaaltoetused, neid vallandatakse ja nad elavad ääremail ühiskondades, mis on maksanud globaliseerumise hinda. Kontrastiks ülistatakse siis rahvusriiki kui rahu ja jõukuse sadamat. Paigana, mis lisaks kasvatusesele ja haridusele tagab ka sissetuleku ja sotsiaalse kaitse. Selle juurde kuulub ka Euroopa Liidu halvustamine ja selle kirjeldamine viienda kolonnina, mille eesmärgiks on allutada inimesed majanduskorrale, kus jalgade alla ei jääks mingit ühiskondlikku tugipunkti.

Kuid nad on valinud vale vaenlase. Nende kriitika maailma praeguse arengutee suhtes võib olla küll mõistetav, kuid nende pakutud lahendused on kaugel õigetest lahenditest. Nii nagu rahvusriigid pole suutnud takistada töökohtade ekspordi, on nad sama võimetud kaitsma meie kättevõidetud õigusi homses, üleilmastunud maailmas. Me näeme seda ju iga päev. Kreekas, Portugalis ja Hispaanias. Ainult Euroopa Liit on võimeline arendama strateegiaid võitlemaks ühiskondliku dumpinguga, kaitsmaks kõigi Euroopa kodanike sotsiaalseid õigusi ja võitlemaks vaesusega. Sama kehtib Euroopa Liidu kohta suhtes nn “Telliskivide” (BRICS = Brasil, Russia, India, China, South Africa) ja teiste arenevate maadega. Üksnes Euroopa Liit suudab neid survestada looma keskkonna ja ühiskonna kaitseks mehhanisme, mis on eluliselt vajalikud selleks, et maailm ei muutuks elamiskõlbmatuks.

Igal juhul on absurdne väita nagu suudaksime hoida maailmasündmused oma riikide piiride taga. Et suudame

EUROOPA MANIFEST

iga riigi ümber ehitada kaitsva müüri. Sellist müüri ei eksisteeri ja teda pole ka võimalik ehitada. Vaid tugev ja ühendatud Euroopa, mis üleilmses konkurentsivõitluses teistega võrdselt osaleb, on võimeline tagama kodanike jõukuse ning kontinendi demokraatlike, sotsiaalsete ning kultuuriliste saavutuste kaitse. Kokkuvõttes, vaid rahvuslusejärgne Euroopa suudab kindlustada, et meie ideaalid “Vabadus, võrdsus, vendlus!” jäävad kindlalt ankurdatuks.

2. PEATÜKK

Me ei pea leppima asjade praeguse seisuga. Eurokriis ei osuta mingilmääralsellele, et Euroopa ühisrahaeurokasutuselevõtt oleks olnud viga või et Euroopa Liit on määratud hukule. Äрге laske end eksiteele juhatada. See kriis ei ole Euroopa ühisrahast kui sellisest. Tõsi on, et raha sünni juures tehti oluline, saatuslik konstruktsiooniviga. 1. jaanuaril 2002, mil euro ametlikult käibelevõeti, olid kasutuselevõtjad sellest veast ka hästi teadlikud. Nimelt ei saa euroraha olla edukas ilma ühise majandus- ja maksupoliitikata. Kuid kuna ei suudetud kokku leppida, kuidas viimast organiseerida, veendi ennast, et need poliitikad sünnivad iseenesest, euro kasutuselevõtu kaasaandena. See osutus tõsiseks valearvestuseks. Kümme aastat hiljem selgub, et poliitilise, majandusliku ja fiskaalliidu loomiseks pole mitte midagi tehtud. Seetõttu oli ka eurokriis ettenähtav. See oli kirjas ka kõigis Euroopa Liitu kirjeldavates käsiraamatutes. Võib-olla saavad riigid eksisteerida ilma oma rahata, kuid valuuta ei saa eksisteerida riigita. Ilma tugeva ja usutava, distsipliini ja solidaarsust kehtestava avaliku võimuta on valuuta määratud kaduvikku.

Kolm aastat pärast eurokriisi puhkemist, kui kriis jätkub täie intensiivsusega, usuvad liikmesriigid endiselt, et nad saavad hakkama ilma ühisvalitsuseta. Meil on endiselt 17 valitsust, 17 rahandusministrit, 17 keskpanka ja 17 eraldi võlakirjaturgu. Kuid meil pole endiselt Euroopa Valitsust. Liikmesriigid mõtlevad endiselt, et nad suudavad pidada ühisraha ilma loovutamata suurt osa võimust ja “rahvuslikust suveräänsusest” Euroopa institutsioonidele. Nad loodavad endiselt, et neil õnnestus pääseda ilma tõeliselt föderaalset liitu rajamata. Nad eksivad. Vaid juhul, kui me rajame föderaalset liidu, mille keskmes on Euroopa Valitsus, mis määratleb majandusliku, eelarvelise ja maksupoliitika ning mis on võimeline seda kõikidele eurotsooni liikmetele peale suruma, on ühisraha võimalik. Sama selge on ka, et Euroopa Liit ise saab säilida vaid juhul, kui selline valitsus põhineb tõelisel Euroopa demokraatial, mida tekitatakse laiendatud parlamendi institutsiooni ja kodanikele kontrolli andmise abil. Jutt ei käi siin ühe tehnokraatia asendamisest teisega.

Me peame rebima maski eurokriisi näolt, paljastama selle tõelise olemuse. See ei ole Kreeka kriis. See pole kindlasti Portugali, Iirimaa, Itaalia või Hispaania või mistahes teise riigi kriis, kes leiab end tulejoonelt. On tõsi, et Kreeka on paisutanud endale kohutava võlakoorma ning on vaevalt võimeline seda tagasi maksuma. Tõsi on ka, et Ateena pani toime laiaulatuslikku pettust. Nagu ka see, et Kreeka ühiskond elab hallis majanduses ning kannatab poliitilise klientelismi mürgituse käes. Kuid see kõik ei jõua lähedalegi

seletusele, miks euro on uppumas nii sügavates vetes.

Ameerika Ühendriikidel on eelarvedefitsiit, mis on veidi kõrgem kui euroriikidel, kuid sel pole vähimatki mõju dollari väärtusele. Jaapani võlg on kõrgeim maailmas, siiski ei kahtle keegi jeeni tugevuses. Enamgi veel, jaapanlased tasuvad täna kõige madalamat intressi, ehkki neil on maailma kõrgeim avaliku sektori puudujääk. Kuidas seda seletada? Vastus on, et nii dollari kui jeeni taga seisab üks soliidne võim, üks valitsus ja üks administratsioon. Mitte keegi ei kahtle USA või Jaapani valitsuse võimes genereerida vajalikku sissetulekut ning maksta intressi.

Euroga on aga hoopis teine lugu. Euroopa poliitilised liidrid, valitsusjuhid ja riigipead, eelkõige Prantsusmaa ja Saksa omad, on kahelnud oma valmisolekus raskustesse sattunud riike päästa. Selle tulemusena on viimaste suhtes usaldus täiesti kadunud. Mis omakorda on viinud reitingute alandamise ning intressimäärade tõusuni. Samal ajal ei ole enam mõeldamatu, et mõned riigid lähevadki pankrotti. Eriti kuna Euroopa Liidul on vaevu eelarvelist ruumi või omi ressursse, et neid riike päästa.

Kuid see pole üksnes solidaarsus, mida euroliidul napib. Puudu jääb ka distsipliinist, mis on teine eeldus ühisraha säilimisele. Kõik teadsid juba ammu, et Kreeka ei suuda oma arveid maksta. Kuid keegi ei muretsenud selle pärast. Kõige vähem veel Prantsusmaa ja Saksamaa, kes ise olid vaid mõni aasta tagasi eelarvereeplite vastu patustanud, kuid karistuseta pääsenud. Kumbki ei pidanud maksuma pisimatki trahvi. Ent tegelikult oleks pidanud

neid trahvima, välja arvatud juhul, kui Prantsusmaal ja Saksamaal oleksid ette tuua head põhjused ning nende pärast oleks muudetud reegleid Stabiilsuspaktis. Kuna kumbagi ei tehtud, siis sai kõigile selgeks, et eurotsoonin ranged eelarveeskirjad olid naljanumber. Midagi, millega ei peagi arvestama. Kindlasti mitte midagi sellist, millega peaks arvestama. Lõppkokkuvõttes näib nagu oleks eurotsoon ehitatud ujuvliivale koos kerkivate intressidega, mille tulemuseks ongi üha suurenev võlakoores. Üks asi on nüüdseks selge: distsipliini ja solidaarsuseta pole ühisraha võimalik. Ning viimase paari aasta kogemus on meile õpetanud, et liikmesriigid, potentsiaalsed patustajad, on võimetud neid väärtusi teiste patustajate suhtes kehtestama. Vaid sõltumatud Euroopa institutsioonid, Euroopa Komisjon, ja Euroopa Keskpank, oleks võimelised neid kehtestama. Kuid seda vaid juhul, kui neid kontrollib vahetult demokraatlik parlament.

Rohkem kui üheski teises monetaartsoonis on just euroalal tarvis korda. Sel lihtsal põhjusel, et erinevalt Ameerika Ühendriikidest pole Euroopal mingit usutatavat föderaalearvet. Pole rahalisi ressursse, mis võimaldaks garanteerida rahaliidu ühtekuuluvust. Kui California läheks pankrotti või mõni teine osariik koguks arvestatava võlakoorma, ei leviks see probleem üldse igasse kui viimasesse osariiki ega kuulutaks ühisraha – dollari – lõppu. Euroopas on asjad teisiti. Euroopa komistab kohe samal hetkel kui mõni pisike majandus nagu Kreeka, mis pole rohkem kui 2% Euroopa majandusest, uperkuuti käib.

Ärme väida, et ilmselge vale on tõde. Peab olema pime, et mitte näha Euroopa vaevalist võitlust kõige tõsisema kriisiga oma loomisest alates. Kolm aastat pärast tulekahju puhkemist Ateenas, detsembris 2009, pole me kuhugi jõudnud. Kõik katsed kriisi pidurdada lõppesid tulemusteta. Vaid tänu Euroopa Keskpangale suudame hoida oma ninad veepinnast kõrgemal, sest see ostab hättasattunud valitsuste võlakirju kokku ning on süstinud miljardeid eurosid nende riikide alakapitaliseeritud pankadesse. Viimased aga suhtuvad üksteisesse umbusuga.

Ei saa öelda, et meie valitsusjuhid ja riigipead ei tee otsuseid. Vastupidi. Pärast kuudepikkust kõhklemist loodi abifond, aga seda juba olukorras, kus taganeda polnud enam kuhugi. Liikmesriikidele seati sisse laiendatud eelarvete monitooring, laiendatud pangajäreldalve ning finantsteenuste ja pangatoodete kontroll. Esmakordselt on võimalik rakendada automaatseid sanktsioone liikmesriikidele, kes lasevad oma rahaasjadel hapuks minna. See ei ole ebatarvilik luksus, sest on vaid kolm liikmesriiki – Soome, Eesti ja Luksemburg –, kes tegelikkuses kõiki nõudeid täidavad. Reegleid, mis, meenutame, ütlevad, et keegi ei või koguda suuremat võlakoormust kui 60% SKPst või lasta eelarve tasakaalust välja üle 3%. Lõpuks palutakse liikmesriike varsti alluda “kuldsele reeglile”, kirjutades eelarvetasakaalu nõude oma põhiseadustesse. Ainult et need otsused ei ole avaldanud mingit muljet muule maailmale. Ning veel vähem muljet on nad avaldanud rahaturgudele, sest need otsused tehti liiga hilja! Ning nad

polnud piisavalt radikaalsed otsused. Nende üle on kohut mõistetud sõnadega "Liiga vähe, liiga hilja!"

Reeglid kehtivad kas kõigile või mitte kellelegi. Eriti kipub eurot põhja vedama finantsturgudel leviv usk, et teatud hetkel ei püütagi kehtivaid ja parandatud reegleid rakendada. Kuid reeglid on usutavad vaid juhul, kui neid rakendatakse rangelt ja järjepidevalt. Keegi pole unustanud, kuidas suurimad riigid Prantsusmaa ja Saksamaa reegleid julmalt rikkusid. Ilmselt ei ole Euroopa reeglid reeglid selle sõna täies tähenduses, vaid üksnes teatud soovitusel, mida liikmesriigid võivad vajadusel järgida või siis kõrvale heita. Järelikult ei võetud pahategijatega ette mitte kui midagi. Miks karistada väiksemaid riike nagu Kreeka või Portugal, kui kaks suurimat riiki lubasid oma eelarvepuudujäägil kasvada suuremaks kui kokkulepitud 3% eelarvest, ent jäid karistamata? Mitte et need puudujäägid oleks otsekohe toonud tõsiseid tagajärgi, kasv oli kiire ja inflatsioon ning intressid madalad. 2008. aasta kriis veel ei paistnud. Kuid kõik muutus kohe, kui Lehmann Brothers esimese suurpangana koivad püsti ajas. Rahanduslik tsunami ületas Atlandi ja sundis Euroopa riike pritsima suuri sularahaannuseid oma pankade ja kindlustusfirmade päästmiseks. Seda muidugi maksumaksja rahast.

Alates 2008. aastast on EL riigid oma finantsasutustesse pumbanud vähemalt 4600 miljardit eurot, nii otseülekannete kui avalike garantiidena. Ja siin pole arvesse võetud neid sadu miljardeid eurosid, mis on

kulunud erinevatele tohderdamistele ja värskendamistele. Seepärast pole ka ime, et USAst alguse saanud kriis viis tõelise võlakriisini Euroopas. Järsku näis, et mitte kõik Euroopa majandused ei suuda tsunamist pääseda. Mõned olid küll tugevad, ennekõike Saksamaa. Aga teised olid nõrgad. Nad polnud kohanenud ega reforminud liitumisest saadik, mil hakkasid tarvitama odava raha narkootikumi. Pealegi oli ju turvavõrk, ühisraha euro. Kuid puudus ühine majandus ja maksupoliitika, mis oleks sundinud euroriike üheaegselt reformima ja kohanema. Euro kasutuselevõtust alates polnud majanduspoliitikad mitte lähenenud, vaid hoopiski kaugenenud. Euroopa liidrid olid jätkuvalt kasvatanud lõhet Põhja ja Lõuna vahel. Meil oli rahaliit, kuid mitte majandus ja maksuliit. Ammugi polnud meil poliitilist liitu. Kuid viimase kolme aasta sündmused on näidanud kui vältimatud need asjad on.

Mida peaks tegema, et olukord muutuks? Riigipeade ja valitsusjuhtide kellavärgina käivate kohtumiste korraldamine näib olema ajaraiskamine. Ka Saksa-Prantsuse tippkohtumised, mille ümber nii palju lokku lüüakse, pole toonud mingit lohutust. Parimal juhul õnnestub nende abil turge 24 või 48 tunniks rahustada. Pärast läheb kõik endise hooga edasi. Ning palavik on kerkinud kõrgemale kui eales varem. Mõõnast üle saamiseks vajame täiesti teistsuguseid meetmeid. Aeg pragude katmiseks paberitega on otsa saanud. Lihtsalt auke kinni toppides me eurot ei päästa. Keegi ei usu tänapäeval mudelisse, milles liikmesriikide

valitsused justkui monitoorivad üksteist. See meetod ei ole seni töötanud. Miks peaks ta nüüd töötama?

Me vajame tõelist revolutsiooni. Tõelise Liidu rajamist, millel oleksid rahvusülesed institutsioonid. Ühenduse asutused, millel on võimu määratleda majandus-, eelarve-, ja maksupoliitika kogu eurosooni jaoks. Asutusi, millel on vahendeid, et tõepoolest sundida kõiki reegleid täitma. Ilma liikmesriikideta, kes kaikkaid kodarasse loobiksid. Konkreetsemalt öeldes peame muutma Euroopa Komisjoni nii kiiresti kui võimalik Euroopa valitsuseks. Ministritega, keda me täna nimetame volinikeks. Kelle järele valvaks Euroopa Parlament, millel on senisest enam volitusi. Sealhulgas volitus algatada ise seadusi. Vaid niimoodi suudame Liidu välja tirida sellest segadusest, milles see praegu asub. Rõhutame veelkord, et Euroopa Ülemkogu, kuhu kuuluvad riigipead ja valitsusjuhid on võimetu seda saavutama, meeldigu see neile või mitte.

Euroopa Ülemkogu on kõigest rahvusriikide huvide sündikaat. Nende koosolekutel tegeletakse üksnes oma riigi huvide egotistliku kaitsega ja mitte euroopa huvi kindlustamisega. Euroopa kodanike ja rahvaste huvi ei kerki seal esile. Ülemkogu ei suuda iialgi garanteerida föderaalset Euroopat, saati siis olla selle loomise veduriks. Euroopa kodanikud peavad selle ülesande enda kätte haarama. Selleks peavad nad selgelt hakkama Euroopa-meelse poliitilise projekti toetajateks. Tuues võimule enamuse, mis otsustavalt hääletab vana mandri föderaalsete tuleviku poolt. Ärgem laskem ennast petta. See on vaid esimene

samm täiesti teistsuguse lähenemise teel. Eurokriisist väljumine nõuab rohkem fundamentaalseid reforme, nagu näiteks olemasoleva kriisifondi muutmine tõeliseks Euroopa Valuutafondiks, samanimelise rahvusvahelise fondi eeskujul. See välistaks ühe liikmesriigi vetoõiguse. Samuti on tarvis rajada Euroopa riigikassa, millel oleks õigus võlakirju emiteerida. Ainult nii saaksime me võlakriisi positiivseks pöörata. Vaid siis suudame me veenda turge, et distsipliin ja solidaarsus pole mitte tühjad sõnad, vaid ühtse rahasüsteemi kõigutamatud alussambad. Ja ainult sedaviisi saaks euro areneda maailma tähtsamaks reservvaluutaks.

Kuid tähelepanu ei tohi koondada üksnes kärbetele, vaid ka uue kasvu tarbeks investeerimisele. See asi on nüüd selge, et me ei suuda kriisist vaid kulutusi kärpides väljuda. Euroopa vajab majanduskasvu. Korras avalik rahandus on keskpikas perspektiivis sellele muidugi eluliseks eelduseks. Kuid need meetmed ei sunni kriisi üleöö kaduma. Vastupidi, on reaalne oht, et sarnaselt Kreekaga vajub terve maailmajagu allakäigu ja languse spiraali. Massiivsed kärped välistavad majanduse arengu. Sissetulekud kukuvad kiirelt. See omakorda sunnib veelgi suuremale kulude kokkuhoiule, millele järgneb veelgi väiksem kasv. Lühidalt öeldes on kokkuhoiu kõrvale tarvis ka meetmeid, mis suudaksid genereerida kasvu ja jõukust. Ning vaadates liikmesriikide kehva rahandusseisu, mis tähendab, et neil pole selle jaoks vahendeid, saab vastus peituda üksnes Euroopa ühislahenduses.

Viimane nõuab kahte radikaalset sekkumist: usaldusväärne Euroopa eelarve ja suur Euroopa võlakirjaturg. Viimane on tarvilik selleks, et meelitada piisavalt säästjaid ja investoreid Euroopast ja mujaltki. Eurooplased on suured säästjad. Paljudes liikmesriikides istutakse säästude otsas, mis on suuremad kui riigi RKP. Kuid puudub usaldus. Säästude ülekandmist liikmesriikidele peljatakse, sest ei usuta, et need kunagi tagasi makstakse. Üks Euroopa võlakirjaturu eesmärke olekski usalduse taastamine. Mitte ainult euroala võlgade katmiseks, vaid ka selleks, et koguda finantsi majanduse taaskäivitamiseks. Et Euroopa saaks taas kasvamise teele asuda. Mis omakorda on eeldus võlakriisist väljumisele.

Juhtivaks jõuks uues kasvus peab olema põhjalik majanduse muutmine, sest tänane on täielikult sõltuv fossiilkütustest. Niimoodi tapaksime mitu kärbest ühe hoobiga. Mittefossiilsele energiale toetuv majandus annab hiiglasliku panuse kasvuhoonegaaside vähendamisse. Selline radikaalne muutus stimuleeriks ka jätkusuutlikku kasvu, mille abil Euroopa naaseks maailma majanduskaardile.

Investeerigem radikaalsesse muutusse oma tootmise ja kasvu mudelis. Majandus ongi see, mis sunnib meid tööstuslikus maailmas valitsenud arengumudelit ümber hindama. Keskkonna raev oma dramaatiliste järeldemitega ongi põhjustatud meie kehtivast kaubandussüsteemist. Asjad lähevad järjest hullemaks ning kui me ei võta midagi ette, siis ühiskondlik kriis jätkub. Kliimamuutused,

liigilise mitmekesisuse kadumine, toorainemaardlate kokkukuivamine, vee- toidu- ja energianappus – need kõik on pretsedenditu keskkonnakriisi elemendid. See kriis on aga seotud praeguse majandusliku haiguse ning maailma elanikkonna plahvatusliku kasvuga. Me oleme aastakümneid elanud oma elukoha, planeedi kulul. Põlvkonnad on tootnud liiga palju ja tarbinud liiga palju, uskudes, et toorained ei lõppe iialgi. Biosfäär on ruineeritud. Ning ebavõrdsus maailmas on kasvanud, mitte vähenenud. 80% toorainest tarbitakse 20% inimeste poolt. Ja kõige ebaõiglasem on, et just vaesemad maad, keda ei saa süüdistada keskkonna kahjustamise peavastutuses, maksavad kõige kallimat hinda.

Täielik nihe rohelise ja kestliku majanduse suunas on ülioluline. See on ainus viis majanduse turgutamiseks ja meie konkurentsivõime taastamiseks. Juba praegu saaks taastuenergia ja energiaefektiivsuse abil luua miljoneid uusi töökohti. Eriti juhul, kui Euroopa vähendaks oma kasvuhoonegaaside emissiooni 20% plaanitu asemel koguni 30% (1991. aastaga võrreldes). Tarbimise vähendamine ja energiasäästlikkuse suurendamine peab olema tulevikupoliitika nurgakiviks. Selles kontekstis on tarvilik suur eluasemete renoveerimine, mis tuleks Euroopa tasemel otsekohe algatada. Tulemuseks oleks töökohtade välismaalepagemise peatumine ning tuntav sääst perede elarvetes, tänu madalamatele energiaarvetele. Teisisõnu, võitlus kliimamuutusega ei välista töökohtade tekkimist. Vastupidi, majandus ja keskkonnakaitse käivad käsikäes.

Ajal, mil Euroopat ohustab üha kasvav tööpuudus, pakub “roheline majandus” suurepärase võimaluse kursivahetuseks. Euroopa vajab hädasti “rohelist kokkulepet”, mis sisaldaks kõikehõlmavat ühiskonna ökoloogilist moderniseerimist. See kataks terve rea erinevaid sektoreid: tööstus, ehitus, era- ja ühistransport, taastuvenergia, põllumajandus ja mitmekesisuse kaitse ning prügimajandus. Kõik sektorid saaksid vahetut kasu, sest töökohad jääksid Euroopasse, innovatsioon viiks vähema sõltuvuseni toorainetest. “Roheline kokkulepe” oleks ainus väljapääs kriisist, kui me ei taha enam sügavamale mülkasse vajuda. Viimasel oleks omakorda dramaatiline mõju meie positsioonile maailmas.

3. PEATÜKK

Ärgem laskem end heidutada. Euroopa Liit on ilmselt parim asi, mis viimase tuhande aasta jooksul meie mandril juhtuda sai. Pärast II Maailmasõja õudusi oli meie maailmajagu varemeis. Püüeldes Euroopa ühendamise poole suutsime tõusta tuhest vähem kui kuuekümnelt aastaga. Ilma Euroopa integratsioonita oleks see ilmselt võimatu olnud. Killustatud turgudega oleks igatahes võtnud märksa rohkem aega, et inimeste elustandard praeguse tasemeni paraneks. Euroopa Liit on projekt, mis selgelt vastandub natsionalismile ja konservatiivsusele ning on kooskõlas kõigi nende saavutustega, mis Euroopal on õnnestunud sajandite jooksul saada. Valgustus, seaduse ülimuslikkus, inimõigused, vaba majandus, demokraatlik poliitika, sotsiaalne turvalisus. Kõik need suured arengud idanesid Euroopas ja kasvasid maailmavallutavateks protsessideks. See on jälle kerkimas Euroopat ühendavaks ideeks.

Ühendamine tõestaks, et rahvuslikest refleksidest ja sajanditevanustest rivaliteetidest on võimalik üle saada. Alguses organiseerusid inimesed kohalike kogukondade kaupa ja regionaalsetesse liitudesse. Kahe viimase sajandi

jooksul oleme välja arendanud nn rahvusriigid. Euroopa ühendamine näitab, et see ei ole ajaloo lõpp. Tulevik kuulub kahtlematult koostööle. Veelgi enam, rahvusülestest sotsiaalsetest institutsioonidest loomine kogu kontinendil on tuleviku pant. Euroopa Liit ongi selle särav näide. See on olnud tõrvikuks, mis on innustanud ka teiste mandrite rahvaid regionaalsele koostööle. Mercosur Ladin-Ameerikas, Asean Kagu-Aasias, Aafrika Liit Aafrikas. Oleks tõsiselt tagasilöögiks kui Euroopa-projekt läbi kukuks. Mitte ainult meile, vaid ennekõike ka kogu planeedi arengutele, sest see oleks saatuslik hoop multilateraalsusele.

Praegusel ajahetkel oleks niisugune asi katastroof. Võitlus kliimamuutusega, jätkusuutliku arengu kindlustamine, võitlus vaesuse vastu – need on kõik rahvusvahelised küsimused, mis on seiskunud. Euroopa läbikukkumine teeks asjad veel hullemaks. Kõikides maailmanurkades kerkiksid taas esile vanad vaenud ja pinged erinevate riikide vahel. Isegi laiaulatuslikud kaubanduskonfliktid või rahvusvahelised relvakokkupõrked pole välistatud. Konfliktid kontsentreerusid üha enam võitluseks vee ja energia pärast. Vahemerel, näiteks, võitleksid energiaallikate pärast Küpros ja Türgi. Või pinged Norra ja Taani, Venemaa ja Kanada ning USA vahel Põhjapooluse kandis asuvate rikkalike maardlate pärast, mis jääkilbi sulades avaneksid.

Euroopa ühendamine oli ka inspiratsiooni ja lootuse allikaks. Praegu ei ole aeg anda alla euroskeptikuile ja lasta eurolaevukesel karile joosta. Meil pole aega kõhelda.

Peame tegema palju nii Euroopas kui ka maailmas. Meie, eurooplased, olime esimesed, kes deklareerisid universaalsete vabaduste ja õiguste ülimuslikkust ning lõid demokraatiast standardi. Nüüd peame neid väärtusi kaitsma ja levitama. Ning edukad saame olla vaid omavahel rohkem integreerudes. Vaid sel kombel suudame panustada edasisse seaduse rahvusvahelistumisse, kosolideerides olemasolevad ja luues uusi tööriistu. Rahvusvaheline Kriminaalkohus ja põhimõte “õigus kaitsta” on toonud meid uude ajajärku, milles suveräänsus ulatub riigipiiridest palju kaugemale. Võiks koguni öelda, et see on uue universaalse kosmopoliitse seadusliku korra algus.

Tuleb möönda, et rahu pole Euroopas kunagi püsiv olnud. Olid ajad, mil prevaleeris sõjategevus: linnade vahel, riikide ja hertsogiriikide vahel, vasallide ja senjööride vahel, rahvusriikide vahel. Ühelgi teisel mandril pole viimase tuhande aasta jooksul peetud nii palju sõdu ja lahinguid kui Euroopas. Viimane oli II Maailmasõda. 1945. aastast alates pole Euroopas sõda olnud. Välja arvatud Balkanil. Ja seegi konflikt oli iseenesest anakronism, II Maailmasõja relikv ja Jalta konverentsi otsuste tagajärg. Seegi konflikt kuulub nüüd möödanikku, sest Sloveenia ja Horvaatia on Euroopa Liidu liikmed. See on alles eelmäng kõikide Balkani riikide liitu saamisel.

Lisaks sellele pole ükski kontinent paremini varustatud oma vägivaldse mineviku hukkamõistmiseks ning parema ja rahumeelsema tuleviku poole tüürimiseks.

Vaid vabaduse vaenlased, kommunism, fašism ja natsism paiskasid Euroopa sellesse XX sajandi suurimasse tragöödiasse. Me ei tohi lubada neil varjudel uuesti tugevaks saada. Kommunismi, natsismi ja fašismi pärijad pole surnud ning peituvad täna mitmesuguste ksenofoobsete ja populistlike liikumiste varjus. Ärme unustame oma tähtsaimat õppetundi – mis on juhtunud minevikus, see võib juhtuda ka tulevikus. Ärge arvake et ajalugu ei korda ennast. Me pole tegelikult paremad ja targemad kui me esivanemad. Samuti pole me halvemad, rumalamad või kohmakamad. Me peame lihtsalt olema ettevaatlikud. Me ei tohi lubada oma õiguste ja vabaduste piiramist. Reageerigem kohe. Pole mõtet oodata kuni on liiga hilja.

Võtame näiteks Ungari. Seal toimuv on väga piinlik. Ja veel piinlikum on, et Euroopa Liidu reaktsioon on nii nõrk, peaaegu olematu. Usuvabadus, pressivabadus, infovabadus, need on alusväärtused, mille jalge alla trampimist ei saa lubada. Ükski kontseptsioon, rääkimata siis “püha Ungari rahva” kontseptsioonist ei õigusta nende õiguste piiramist või lõpetamist. Õigused ja vabadused on absoluutsed väärtused, mille üle ei kaubelda. Need on tarbekaup, mille eest miljonid on andnud oma elu. Oleks katastroof kui me need kaotaksime, sest me ei pööra piisavalt tähelepanu või mis veel hullem, oleme liiga leplikud nendega, kes õigusi õõnestavad.

Pibustage Euroopa-vastaste valelik retoorika. Eilsed vaenlased on vaenlased ka täna: natsionalism,

konservatiivsus ja populism. Natsionalistid tahavad, et iga rahvas elaks oma riigis. Nagu oleks kõik jaotatud erinevatesse kambritesse. Euroopas, kus hetkel on 44 riiki, nõuaks see soov edasist jaotumist rohkemaks kui kolmesaja viiekümneks autonoomseks liikmesriigiks ja isegi miniriigiks nagu Andorra, Liechtenstein, ja San Marino. Aafrikas on hetkel 50 riiki, kuid sel juhul peaks olema peaaegu kaks tuhat väikeriiki. See oleks õudusunenägu. Igatahes viiks see seninägematu vägivalalani, sest inimesed ei ei jää elama niinimetatud rahvuspiiridesse. See on müüt. Nad ei ela steriilselt eraldatud rahvuslikes ruumides. Alati on elatud rahvuslikult segunenud piirkondades. Tihti abiellutakse kellegagi teisest piirkonnast. Kas vabal valikul või sunnitud liiguvad inimesed paikadesse, kus perspektiivid on paremad ja ots-otsaga kokku tullakse.

Maailmas on 193 riiki. Kui jätkata natsionalistlikku joont, siis peaks etnoloogiat arvesse võttes olema vähemalt viis tuhat riiki. Kuid need riigid tooksid vähe lohutust ajastul, mil pool elanikkonda elab linnades, s.t. segunenud keskkonnas, kus nii keeled kui religioonid ja rahvad elavad külge-külge kõrval. Moderne multikultuurne ühiskond on elav tõestus, et natsionalistlik eksitee on täielik enesepettus.

Ärgem raisakem rohkem aega minevikuasjade lappimisele.

Mitte et minevikul poleks tähtsust, muidugi on. Sellest on võimalik õppida. Aga natsionalism ei taha minevikust õppida. Ta eitab ajalugu seda pidevalt ümber kirjutades ja manipuleerides. Mida natsionalism ikka ja jälle teeb,

on ajaloost toitumine, oma olemasolu õigustamine absurdini minevate lüüridega müütiliste kangelasteni või siis vähetahtsate, ent meeldesöövivate lahinguteni. Need mälestused teenivad nende fantaasiate rahuldamise eesmärki. Mälestused kaugest minevikust, eelistatavalt tumedatest aegadest aitavad liigseid vastuolusid tekitamata tänaseid eelarvamusi toita.

Nagu Jeanne d'Arc, kõigi prantsuse natsionalistide pühendumuse objekt, kes olla 17-aastasena päästnud kuulsas Saja-aastases sõjas Prantsusmaa inglaste käest, kuid kelle tegelik identiteet on alles ajaloolaste vaidluse objektiks. Hispaania natsionalistid hindavad El Cidi, Valencia kristlikku "vabastajat" 1094. aastal, kui Reconquista vaimset isa. Aga protsess lõppes araablaste väljatõrjumisega Granadast ja kokku 800 tuhande juudi maalt väljasaatmisega. Viimaseid koheldi kui koeri. Šoti natsionalistid ülistavad oma võitu inglaste üle Bannockburnis 1314 aastal Robert I juhtimisel. Ja flaami natsionalistid tähistavad tänini 11. juulil tavaliste flaami piigimeeste võitu rafineeritud prantsuse armee vastu Kortrijkis 1302.aastal.

Natsionalistid tähistavad vajadusel isegi kaotusi. Ungaris on au sees Mohacsi lahing, kus 1526. aastal saadi türklastelt lüüa ja see pani aluse Türgi ikkele Ungari tasandiku üle. Serbias pole tähtsamat päeva kui 28. juuni 1389, mil nad kaotasid Kosovos Merelveldi lahingu. Sellega algas 500 aastane Türgi valitsusperiood Balkanil.

Aga mis sõnumi need sündmused meile saadavad?

Saab kasvõi üks tänapäeva probleemidest nendesse minevikusündmustesse kiindumise abil lahendatud? Ei, esiisade tegudest ei saa otsida tänaste asjade jaoks lahendusi. Need tuleb leida tänasest päevast. Maailmast, mis lisab iga päev ellu mõne uuenduse, maailmast mis tekitab probleeme, kuid pakub ka lahendusi.

Olgem ubked nende meeste ja naiste üle, kes lõid Euroopa. Kes vajavad kangelaste austamist ning sümboleid ja iidoleid, need võiks oma energia suunatagi Euroopa kangelaste poole. Tänapäeva kangelaste suunas, kes on loonud Euroopa Liitu. Kangelastele, kes on peatanud natsionalistliku eksitee: Schumann, Monnet, Adenauer, Spaak, De Gasperi ja Spinelli, Euroopa demokraatia rajajad. Kauge mineviku iidolite otsimise asemel võiksime austada just neid.

Miks mitte lasta neil kangelastel ilmuda euro rahatähtedel? Igavad ja kulunud pangatähed, millel kujutatud hooneid, ei seostu meile millegagi. Ka on neil kaari ja sildu, mis ei meenuta ühtegi vägevast ja ilusast monumenti, mille poolest Euroopa ometi rikas on. Pangem rahatähtedele nende pildid, kel oli mitte nii palju aega tagasi visiooni Euroopast. Ning saagem sedamoodi lahti ka neist neetud lepingutest, milles pole isegi kohta Euroopa lipule ega hümnile. Meie rahvushümn on "Ood rõõmule". Ja meie lipp on taevasinisel taustal kaksteist kuldtahte ringis.

Pidagem meeles, et konservatiivid ja populistid edendavad üksnes omi fantaasiaid. Konservatiivide käsitluses on

see kui nende loomulik õigus. Õnnelikuks olemiseks on inimesed vaja kinnistada oma elukoha külge, aheldada nad sellesse keskkonda. Kõik, mis on väljaspool seda väikest ringi, teeb inimesed ärevaks ja rahutuks ning lõppude lõpuks õnnetuks. Populistid lähevad veelgi kaugemale. Kõik, mis tuleb väljast, on ähvardav, seepärast peab kõik võõrad keeled, religioonid ja inimesed, kõik, mis on erinev, kas maha suruma või hävitama. Populism interpreteerib "ohusoleva" rahva "kõhutunnet". Kuid kas rahvas ongi tegelikult "ohus"? Kas pole mitte teiste keelte ja religioonide ning inimeste kohalviibimine midagi hoopis rikastavat? Kas "homogeenne" rahvus pole mitte vaid silmapete, millel pole reaalsusega seost? Ja mida arvata sellisest "kõhutundest"? Kas see on ihaldusväärne lähtekoht poliitika teostamiseks? Kas poleks parem järgida mõistuse häält ning kogemusi, mis mõlemad ütlevad, et rassi-idee on tegelikult põhjendamata abstraktsioon. Et tegelikult on olemas vaid inimesed, rahvas, kellel on samad õigused, vaatamata nende keelele, usutunnistusele või rahvusele.

Järgides nn kõhutunnet avalike asjade korraldamisel jõuame varem või hiljem diskrimineerimise, sõja ja hukkamiseni. Ja üks asi, millest meil Euroopas on villand, on just nimelt sõjad ja hukkamised, laialipillutatud perekonnad, mõrvatud vähemused, maatasa tehtud linnad ja tolmuks pihustatud riigid. Ainuüksi 20.sajandil hukkus Euroopas vähemalt 50 miljonit inimest. Euroopas pole perekonda, kes poleks sõjas kaotanud mõnd pereliiget. Paljusid rahvaid, ennekõike aga juute, on detsimeeritud.

Kes tahaks, et selline asi korduks? Populistid muidugi eitavad, et nemad tahavad. Aga me näeme neid tegutsemas otsekohe kui nad võimule on saanud. Varem või hiljem viib natsionalism vanade tragöödiate kaasaegse versioonini. Peab olema naiivne, et uskuda vastupidist.

Murdkem vaikus, mis on aastaid ümbritsenud Euroopa-projekti. Pühkigem maha ükskõiksus, mis järkjärgult kurnab igat ühiskonda. Ka letargia viib kokkuvõttes sotsiaalsete institutsioonide varisemisele. Me peame julgema endist jälle kui eurooplastest mõtelda. Me peame julgema taas kaitsta Euroopa vaatepunkti. Kaasajastama Euroopa-projekti, et see vastaks meie ja maailma homsetele vajadustele. Me peame taas olema sama loovad kui Euroopa asutajad olid minevikus. Ja peamine, me peame seda projekti kaitsma kõikide eest, kes on selle vastu. Rännakem neid otse. Võidelgem natsionalistide, konservatiivide ja populistidega. Astugem neile vastu, viidates kirjeldamatutele draamatilistele tagajärgedele, mis kaasnevad Euroopa kollapsiga. Tehkem neile selgeks, mida tagasipöördumine natsionalismi juurde tähendaks. Selgitagem neile, mis on mitte-Euroopa hind. Mida tähendab Euroopa, mis on killustatud isegi veel väiksemateks üksusteks kui Hamlyni küla rotipüüdja-aegne, kus isegi olemasolevad riigid on liiga suured. Arvutage välja, kui kalliks läheb euro allakäik. See tähendaks meie rikkuse massiivset kahanemist, kaks või kolm korda suuremas mahus kui see, mida kogesime pärast Lehmann Brothers'i hävimist.

Naeruväärastage neid, kes käsitlevad Euroopat kui vanade isamaade lõtva ühendust. Rebige maskid konservatiividelt, kelle eesmärgiks on tegelikult demokraatia likvideerimine. Ja peamine, häbistagem populistide, kes väidavad, et nemad teavad, mida rahvas mõtleb. Poliitikuid, kes järgivad oma valijate madalamaid instinkte, selmet juhtida neid suunas, mis meid ülendaks. Demokraatia tähendab avalikust arvamusest eespool olemist, mitte selle pimesi järgimist puhtalt oportunistlikel või valimistaktikalistel kaalutlustel. Demokraatia sisaldab tuginemist intelligentsusele, üksikisiku mõistusele, mitte tema madalatele instinktidele. Indiviidi kaastakse otsustamisse, mis määrab ühiskonna tulevase emantsipatsiooni.

Juubeldagem selle üle, et praktiliselt kõik ühiskonnad on multikulturaalsed. Viis tuhat aastat tagasi kui esimesed inimesed asustasid Mesopotaamia, löid nad multikultuurse linliku tsivilisatsiooni. Linn kätkes endas erinevaid rasse ja kultuure. Tänapäeval on see veel ilmsem. Rohkem kui pool inimestest elab linnalistes asulates. Veel 100 aastat tagasi oli see suhe üks kümnest. 200 aastat tagasi vaevalt 2% inimestest asus linnades. Tänapäeval on vaid isoleeritud külad kauges maades homogeenised. Üha kasvav multikulturalism linnades ja riikides ei kujuta ohtu ei ühiskondadele ega riikidele. Inimestel, nagu ka moodsal ühiskonnal, on mitmeid omadusi. Kihiline identiteet, mille kaudu nad ennast määratlevad. Moodsa ühiskonna

multikulturaalne olemus on kasvav ja silmnähtav. See pole miski, mis saaks õnnestuda või ebaõnnestuda, nagu Angela Merkel ja Nikolas Sarkozy on hiljuti deklareerinud. See on hoopis midagi, mis lihtsalt on ja eksisteerib. Miski, mida ei tohi likvideerida.

Selle asemel, et alistuda oma kartustele ja foobiatele, peame avama silmad rikkustele, mida multikultuursus pakub. Me peame tunnustama multikultuursuse pakutavaid vourusi, näiteks panust ühiskondliku intelligentsuse arendamisse. See tähendab võimet suhelda teiste inimestega. Kaitskem multikultuursust nii nagu kaitseme universaalseid inimõigusi ja demokraatiat, millele need tuginevad. Lühidalt, keskendugem ühiskondlike ideaalide väärtustamisele, selmet keskenduda sellele, mis meid eraldab ja vöörandab.

Avatud ja multikultuurne ühiskond on ammendamatu uute mõtete allikas. See vabastab meid ülbusest ja edevusest, justkui oleks meie igioma eluviis automaatselt parim ja tõepoolest ainuke eluviis. Sama, mida bioloogiline mitmekesisus tähendab elu jaoks meie planeedil, tähendab kultuuriline mitmekesisus igale ühiskonnale. See ei tähenda, et kõiki kultuurivorme peaks tolereerima. Kindlasti ei pea olema tolerantne kui inimõigusi tallatakse jalge alla poliitilise oportunisti kaalutlustel või mingitel etnilistel /natsionalistlikel või koguni usuhulluse motiividel. Veel hullem on kui seda tehakse kriminaalsetel motiividel. Naiste ümberlõikamine, abielurikkujatest naiste kividega surnuksloopimine,

ksenofobia, orjus, inimkaubandus, elunditega kauplemine, homofoobia ja muud sarnased diskrimineerimisvormid, mida propageeritakse fundamentalistlike kultuuride poolt ja paljud muud inimõiguste rikkumised näitavad, et lahing avatud multikultuurse ühiskonna nimel pole kaugeltki veel võidetud.

Jalutagem Euroopa rajajate jalajälgedes. Leiutajad, kirjanikud, maadeavastajad, paljud loovad naised ja mehed, kes on innustanud inimkonda viimase 500 aasta jooksul. Mitte kunagi varem polnud ühel kontinendil nii suurt mõju maailmale. Kuid Euroopa edu võlgnes paljuski tänu laenudele teistelt kultuuridelt ja tsivilisatsioonidelt, olgu selleks siis kompass, püssirohi või trükikunst. Need kolm elementi olid Euroopa suure edumaa vundamendiks 15. sajandil. Need olid Hiina, mitte Euroopa leiutised, kuid Euroopa suutis neid kasutada globaalse progressi hüvanguks.

Säärane Euroopa nutikus ja kujutlusvõime on tänaseks kahjuks täielikult väljasurnud. Natsionalismi gangreen on seda paraku püsivalt kahjustanud. Täna Euroopas oleksid Kafka ja Einstein mõeldamatud. Nende eelkäijad surid Treblinka ja Auschwitzis koonduslaagrites. Tänu natsionalistidele ja populistidele on Euroopa kõigest ühe sajandiga muudetud rahvuste ja kultuuride sulatustüüglisest üheühtsusest saarekeste üheühtsuseks kollektiooniks. Poolas elavad vaid poolakad. Ungaris ungarlased. Sakslased elavad Saksamaal, paljud on sinna

naasnud Leedust, Rumeeniast ja Venemaalt, kus nende esiisad olid sajandeid tagasi eluaseme loonud. Kesk-Euroopas on alles jäänud väga vähe seda segu, mis erinevate keelte, kultuuride ja religioonide kombinatsioonis suutis luua kogu seda loovust ja geniaalsust. See toodi ohvriks kõige kitsarinnalisema natsionalismi nimel.

Loovuse ja kujutlusvõime kese lahkus pärast sõda Atlandi teisele kaldale, Ameerika Ühendriikidesse, mis oli multikultuursuse ja immigratsiooni riik *par excellence*. Kas suudame Euroopa needusele lõpu teha? Kas suudame kella tagasi keerata? Vastus on muidugi jaatav. Kui Euroopa vabastab ennast natsionalismi hullusärgist, kui ta tervitab taas multikultuursust nagu vanasti. Kui Euroopa avab ennast otsustavalt välismõjudele ning seeläbi saab ka innovaatilisuse ja kujutlusvõime majakaks.

Tunnistagem taaskord migratsiooni vajalikkust. Ainult selle abil suudab Euroopa tulevikus säilitada oma jõukust. Euroopa vananeb silmnähtavalt. Enamikus liikmesriikides elab rohkem vanu kui noori inimesi. Vanemaid kui kuuekümneseid on Euroopas iga aastaga kaks miljonit rohkem, samal ajal kui tööealisi on sama ajaga miljoni võrra vähem. Seepärast on lähiaastail üha raskem täita töökohti töötajat ning seega pole Euroopal võimalik ka tänast elatustaset säilitada. Kuid selle asemel, et immigratsioonistrateegia välja mõelda, tegelevad meie poliitilised juhid hoopis vastupidisega – nad püüavad renatsionaliseerida Schengeni lepet, rünnata

liikumisvabadust Euroopas. Need seisukohad on murettekitavas vastuolus Euroopa uute generatsioonide vajadustega. Aga just nendele langeb osaks tegelemine madalast sündivusest kerkivate probleemidega.

Euroopa vananemine on karjuvas kontrastis muu maailma noorenemisega. Umbes aasta tagasi, oktoobris 2011, sündis kusagil maailma seitsme miljardis inimene. Paari aastakümne pärast oleme kümne miljardi juures. Seitsmest miljardist kaks on nooremad kui kakskümmend aastat. Araabia-maailmas on 60% elanikkonnast nooremad kui 30. Kasvu kiirusest saab paremini aru kui tõdeda, et kuuenda miljardi inimene on vaevalt 12-aastane, viienda oma 24, neljanda miljardi inimene 36 ja kolmanda oma 51-aastane. Kuid teise miljardi inimene on juba 84-aastane. Ka vanimad meie hulgast on sündinud ajal, mil maailmas elas vähem kui kolm miljardit inimest.

Aga nälja põhjuseks pole siiski mitte inimeste arvukus, vaid maakera ressursside ammendumine, kliimamuutus ja meie tarbimisharjumused. Nagu Mahatma Gandhi 100 aastat tagasi lausus: "Maakera pakub piisavalt, et rahuldada kõikide inimeste vajadusi, aga mitte iga inimese ahnust!" Demograafiline surve pole paljudes riikides jätkusuutlik. Haritud araablastel pole näiteks massiliselt tööd, aga nad saavad televiisorist ja internetist vaadata, kuidas elatakse mujal. Ka nemad tahavad tööd, sissetulekut ja normaalset elu. Ka nemad nõuavad õigusi ja vabadusi, mis meile on enesestmõistetavad. Euroopal pole valikut, sest meie vananev maailm vajab noori inimesi.

Ning noored inimesed maailmas vajavad väljavaadet pikale, aktiivsele, tervislikule ja õnnelikule elule.

Me peame keerama selja huku prohvetitele, kelle eesmärgiks on tuua tagasi vanad natsionalistlikud kindlused. Rahvad ja inimesed ei ela üksteise kõrval äralõigatult, kaitsvate piiride taga. Millised piirid peaksid Euroopas olema, arvestades meie sõdu ja ajalugu, mis pidevalt piiride asukohta muutsid? Ei ole olemas loomulikke piire. Alates esimeste inimese eellaste liikveleminekust Aafrikast ei saa keegi väita, et ta oli selles maanurgas esimesena. Migratsioon ja rahvuste rändamine on olnud meiega kogu aeg. Piire tõmbavad riigid, mitte inimesed. Ja kõik ajaloos nähtud impeeriumid olid siiski inimeste ja rahvaste segu. Inimesed ja kogukonnad olid segatud.

Kokkuvõttes, natsionalistide retoorikast hoolimata, ei lange piirid rahvaste elualadega kunagi kokku. Mis on omakorda olnud põhjuseks, miks natsionalistid on suutnud Euroopa mitmesse sõtta suunata. Fanaatilised ponnistused etniliselt puhaste territooriumide ümber piire tõmmata on alati lõppenud veresaunadega. Selle teekonna lõpus seisab Auschwitz kui näide, kuhu liialdatud ja eksitav natsionalism võib viia.

Peame meeles pidama, mille eest tuleb Euroopa Liidule tänulik olla. Vaadake veelkord, mis on kaalul. XX sajandi esimene pool oli veriseim Euroopa ajaloos. Kahe maailmasõja tallermaa. Samal ajal tekkisid Euroopas

kommunism, natsism ja fašism - deemonlik trio, mis suutis kontinenti oma haardes hoida ja selle peaaegu hävitada. Kontrastina on teine XX sajandi pool olnud rahumeelne. Kõige vabam, kõige rikkam ja kõige sotsiaalsem poolsajand. Kuldajal on ka nimi – Euroopa Liit!

Idee Euroopa liidust, mis hõlmab terve kontinendi, on väga kütkestav. Kordagi kahurist laskmata kasvas see liit 6-lt liikmelt 9-le ja seejärel juba 10, 12, 15, 25 ja 27-le. Kui Balkani riigid ka ühinevad, oleme rohkem kui 30 liikmesriigiga. Ja mitte ühtegi riiki pole sunnitud liituma. Mida ükski vallutaja pole suutnud relvade abil teha, on juhtunud spontaanselt. Asjaosalised lihtsalt tõmbusid üksteise poole. Inspiratsiooniks visiooniga riigimehed, sillaehitajad, kes esmalt lepitasid "loomulikud vastased" Saksamaa ja Prantsusmaa, kes olid pidanud ajavahemikul 1870-1945 kolm sõda. Järgnes lepitus põhja ja lõuna vahel, liitusid Hispaania, Portugal ja Kreeka. Veel hiljem, pärast Nõukogude Liidu lõppu, toimus leppimine ida ja lääne vahel ning liitusid Poola, Rumeenia, Bulgaaria, Ungari ja Tšehhi Vabariik, Slovakkia ning Balti riigid. Me peame seda ebatavalist, Euroopat ühendavat visiooni kõrgelt hindama. Eriti just sellisel ohtlikul ajal mil kõik ähvardab puruneda. Töö pole veel valmis, palju on veel teha.

Me peame sundima oma Euroopa "juhte" südametunnistust järgima. Eurooplased on olnud misjonärid, tihti ka kurjuse misjonärid. Ladina-Ameerika vallutamisel tallati jalge alla ja tapeti pärismaalasi. Hiljem muutus Põhja-Ameerika

Prantsuse ja Ameerika misjonäride areeniks. Messianistlik, kuid samas ilmalik nähtus. Revolutsionäärid, kes püüdsid valgustusajastu, Ameerika ja Prantsuse revolutsioonide tuld kogu maailmas levitada. Prantslased tegid isegi uue kalendri ja ameeriklased proovisid oma "manifest destiny"-doktriini kaudu vähemalt uuel kontinendil paremat maailma luua.

Sel Ameerika ja Prantsuse messianismil oli loomulikult ka varjukülgi, kuid nad panid siiski aluse inimõigustele. Universaalsele kontseptsioonile, mida järkjärgult hakkas järgima terve maailm. Kuid ei Ameerika ega Euroopa pole suutnud selle pärandiga toime tulla. Näiteks Araabia Kevade aegu ei julgenud kumbki toetada ülestõusnuid, mehi ja naisi, kes võitlesid demokraatia nimel. Sundigem Ameerika ja Euroopa taas kuulama südametunnistuse häält. See, mida Aasia ja Lähis-Ida inimesed nõuavad, ongi ju seesama, millest meie oleme sajandeid rääkinud ja ka eeskujuks olnud. Et kõik inimesed ja rahvad saavad olla vabad on meie parim kingitus kogu maailmale. Kuigi vahetevahel lõikame ka ise endale näppu. Me ei saa keelata teistele rahvastele seda, mida ise võtame enesestmõistetavalt. Inimõigused ja demokraatlikud vabadused on universaalsed, mitte vaid Lääne eesõigused. Nad on fundamentaalsed saavutused, millele on õigus kogu maailma inimestel ja rahvastel.

Ei tohi aktsepteerida suurimat valet, mida rahvusriigid kodanikele jätkuvalt räägivad – valet, et rahvusriigid on Euroopa Liidu alus. Et Euroopa Liit on tegelikult lõtv

rahvusriikide konföderatsioon. Omamoodi Euroopa ÜRO ja mitte Euroopa Ühendriigid, mille oleks föderaalne võim ja seadused. Euroopa tuumaks pole tema rahvusriigid, vaid Euroopa kodanikud. Euroopa eesmärgiks pole rahvusriikide huvide tagamine, vaid justnimelt Euroopa kodanike huvide tagamine. Euroopa Liit on rahvusteülene, mitte rahvusvaheline. Just rahvusteülene Kõrgem Autoriteet määratles söe- ja terasepoliitika 1950.-ndatel aastatel, mitte kuue liikmesriigi valitsused. Sama kehtis Euroopa Majandusühenduse ja Euratomi puhul, ning kehtib ka tänases Euroopa Liidus.

Euroopa Komisjon ja Euroopa Parlament on kõrgeimad Euroopa institutsioonid. Selle kõrval on loomulikult ka Ülemkogu, mis koosneb riigipeadest ja valitsusjuhtidest. Kuid see viimane on valitsustevaheline asutis, mille teke on hilisem. Ülemkogule tekkis president alles 2009.a. Paljud rahvusriigid, eelkõige Prantsusmaa, jätkavad katseid muuta Euroopa valitsusjuhtide poolt juhitavaks. Nad tahaksid Euroopa Komisjoni taandada enam-vähem sekretariaadi seisusesse ning loodavad, et Euroopa Parlament käitub kummitemplina. Vaatamata sellele, kas valitsusjuhtidel oleks aega sellise süsteemi toimimisse panustada või kas nad olekski võimelised selles osalema, pole kahtlust, milleni see arengutee viib: Euroopat hakkaks valitsema mingisugune direktorite nõukogu. Seal omakorda saaksid suured riigid, ennekõike Prantsusmaa ja Saksamaa, juhthoovad enda kätte. Nende jutu järgi ongi Euroopale parim kui nemad otsustavad ja väiksemate

riikidega ei pea arvestama. Ammugi ei pea arvestama Euroopa kodanike arvamusega.

Mõistmaks sellise kursi saatuslikku vigasust piisab, kui meenutada viimaste aastate sündmusi. 2003-2005 olid Prantsusmaa ja Saksamaa need, kes rikkusid rahaliidu reegleid, kuid jäid karistusest. See omakorda murendas euro ja terve eurotsooni usutavust. Nüüd on nad ent esimesed teistele näpuga näitama. Küll on need riigid viimase kolme aasta jooksul püüdnud kriisi kontrolli alla saada, aga tagajärjetult just seetõttu, et nad on astunud samme justkui vastu tahtmist. Samal ajal kui kõigile on selge, et vaid globaalne ja julge Euroopa-visioon suudaks meid aidata. Ei Prantsusmaa president ega Saksa kantsler pole võimeline esindama Euroopat või selle nimel kõnelema. Nemad esindavad kõigest Prantsuse ja Saksa huvisid. Mitte Euroopa huvi. Viimast saab esindada vaid tõeline Euroopa valitsus, mis allub Euroopa kodanike poolt valitud parlamendi täielikule kontrollile. Vaid neil, kes on valitud, on Euroopa legitiimsus. Mitte Prantsuse presidendil, keda on valinud napilt pooled nendest, kes üldse viitsisid valima tulla. Ka mitte Saksa kantsler, kes tugineb vabisevale koalitsioonile Saksamaa Liiduvabariigi parlamendis. On suur vale väita, et Ülemkogul on demokraatlik legitiimsus ning Komisjonil ja Euroopa Parlamendil ei ole seda. Tõde on just täpselt vastupidine.

4. PEATÜKK

Me ei tohi langeda rahvusliku identiteedi lõksu. “Rahvuslik identiteet” on vana natsionalismi kõige hilisem ilming. See on natsionalistliku ideoloogia viimane mask, mida on kasutatud multirahvuslike ja multikultuursete vaenlaste puhul: Euroopa ja Euroopa Liit esmajärjekorras. Pole tolligi kahtlust, et identiteet ei eksisteeri või et see pole tähtis. Vastupidi. See on iga isiku olemuse osa. Me ei vaidlusta seda, küll aga seda, kuidas teised teie identiteeti ära kasutada soovivad. Kuidas sellele tahetakse “rahvuslikku” silti külge kleepida. Teiste sõnadega, kuidas seda identiteeti tahetakse kujundada kitsa rahvusliku arusaama järgi ühiskonnast. Või mis veelgi hullem - seda identiteeti soovitakse kasutada ühiskonna kategoriseerimiseks ja sellega manipuleerimiseks, inimeste sildistamiseks.

Kaasaegne natsionalistlik ideoloogia kõlab väga lihtsalt. Peamine vaenlane, süüdlane on modernne, globaliseerunud maailm. See on maailm, mis pöörleb välgukiirusel ja jätab inimesed nende endi saatuse hooleks, ilma mingi kindluse või turvatundeta. Õnneks on identiteet, s.o. teatud etnilisel, religioosel või keelelisel kogukonnal

põhinev ühtekuuluvustunne. See annab inimestele tuletorni, ankru, tugipunkti, mis aitab neil ebakindlatel ja ebastabiilsetel aegadel ellu jääda. Natsionalistlik ideoloogia tugineb mõttele, et identiteet on jagatud ja kollektiivne nähtus, millel on sama mõju inimestele samast ühiskonnast. Ainus, mis teha jääb, on “avastada” see ühemõtteline identiteet, mida kõik, kes sellesse gruppi kuuluvad, jagavad.

Reaalsus on teistsugune. Nii palju kui on inimesi on ka identiteete. Iga inimene on eriline. Veelgi enam, igäihe identiteet on mitmekülgne ja mitte niivõrd ühetaoline kui natsionalistid püüavad meid uskuma panna. On tohutu erinevus natsionalistide poolt pealemääritava ühetaolise identiteedi ja mitmekülgse identiteedi vahel, mis päris maailmas eksisteerib. Edinburghis olete te Glasgow'st, Manchesteris olete šotlane, Berliinis olete britt, Ameerikas olete eurooplane, Lagoses olete valge inimene. Teie mitmekülgne identiteet on teie rikkuse allikas. Ühene identiteet on vastupidiselt aga hullusärk. Soov liigitada inimene ühe kategooria alla on tema suhtes ebaõiglane. Taandada ta vastumeelseks mutriks masinavärgis, mille nimi on ühiskond. Inimene on palju enam kui seda. Inimene ei päri ainult enda individuaalsust ja isikupära. Ta teeb ka valikuid. Ta on loov. Ta teeb otsuseid. Ta loob ise suure osa enda identiteedist ja isiksusest. Rõhutagem taaskord, et püüd ühe jagatud “rahvusliku” identiteedi poole on alus ühiskonna petlikule organiseerimisele, see on intellektuaalse piraatluse vorm. See jagab ühiskonna etnilisteks, rahvuslikeks, kultuurseteks või religioosseteks

“konteineriteks” või “punkriteks”, kust keegi ei tohi ega saa põgeneda. See viib vältimatult vägivalhani, mässudeni teie enda naabruskonnas, see viib kõikjal maailmas viha ja sõjani. See on “mõrvarlik identiteet” nagu Prantsuse-Liibanoni autor Amin Maalouf ütles. 20.sajand, mis oli kõige mõrvarlikum sajand eales, on nüüd läbi ning selle kõige traagiline tõestus.

“Identiteet” tähendab, et inimesed omistavad spetsiifilisi omadusi teatud grupile, mis on tihti radikaalselt erinev teistest, millel on teistsugune identiteet. Erinevused eraldavad. Keegi, kes on “erinev”, on natsionalistliku mõtlemise järgi väikse sammu kaugusel vaenlaseks muutumisest. “Identiteet” viib ühtlasi konformistliku käitumiseni, kus indiviidi kriitiline mõtlemine on välja lülitatud. Inimene järgib pimesi traditsioone, isegi kui need diskrimineerivad teiste rasside või soo vastu. Viimaks mõistetakse vaevu hukka ükskõiksus, viha ja vägivald “teiste” vastu. Vastupidi, neid, kes elavad “teistega” nähakse kui nende identiteedi “reetureid”. Lõppude lõpuks, kui inimkond taandada iseendale, kehtivad üllad põhimõtted nagu seadus, sallivus või mitte-vägivaldsus ainult selles grupis. “Identiteet” ei lasknud Serbial sõjakurjategijaid välja anda. “Identiteet” pani sakslasi teatud natse kaitsma. Meie jaoks pole Euroopa tulevik absoluutselt seotud rahvuslike identiteetide tagaajamisega. Ning kindlasti ei seisne tulevik rahvuslike identiteetide kongressis. Rahvusriikide Euroopa on mineviku jäänuk. Ta ei ole teeviit tulevikku.

Me peame nõudma endale "Euroopa passi". Me peame täna julgema teha isegi veel suurema hüppe, hüppe täieliku Euroopa rahvuse suunas. Me ei saa enam aktsepteerida, et Euroopa riigid tahavad piirata iga kodanikku, alamt oma riigi piiresse jääma. Veelgi enam, iga ahistav õigusakt, mis täpselt seda teeb, tuleks keelustada või tagasi võtta. Miks ei ole võimalik inimestel ja peredel omada mitut erinevat rahvust? Miks on nii, et erinevast rahvusest vanematega lapsed on kohustatud endale rahvuse valima? Miks keelata või muuta võimatuks kaks või kolm erinevat rahvust? Kui poolakas abiellub Amsterdamis hollandlasega ja tema laps räägib laitmatult hollandi ja poola ning arvatavasti ka inglise keelt, miks kohustada teda Hollandi ja Poola rahvuse vahel valima? Kuidas see üldse kellessegi puutub? Taeva pärast, kes sellest võidab? Kas Hollandi ühiskond jääb selle tulemusel kuidagi puhtamaks? Kas see aitab poolakatele ülalhoida nende Poola identiteeti? Kui inimene sünnib Kanadas või Ameerika Ühendriikides, saavad nad läbi ajada kolme või nelja passiga. Miks mitte Euroopas?

Loomulikult võib inimene piirduda ainult ühe rahvusega, tal peaks olema täielik õigus seda teha. Täpselt niisamuti nagu kahest erinevast rahvusest vanemaga laps peaks saama valida mõlemat kodakondsust. Aga kas pole mitte tagumine aeg Euroopa kodakondsuse ja Euroopa passi loomiseks? Kodanikel peaks olema õigus vahetada oma algupärane rahvuslik kodakondsus Euroopa oma vastu, või kui nad soovivad, hankida lisaks oma vanale kodakondsusele juurde Euroopa kodakondsus.

Seega - viigem lõpule see, mida Euroopa pioneerid kunagi alustasid. Nende püüdlused olid meeletud. Nende visioon oli õnnistus. Napilt pool sajandit hiljem saavutatud tulemused on fenomenaalsed. Nad ühendasid seda, mida kunagi arvati olevat võimatu ühendada. Põlvkonna jagu poliitilisi juhte kutsusid esile selle, mis eelneva 1000 aasta jooksul oli näinud võimatu. Kuid töö pole lõpule viidud. Täielikult integreeritud ja föderaalne Euroopa on ikka veel kaugel. On tõsi, et kuskil maailmas pole varem suveräänsed riigid niivõrd palju võimu rahvusteülesele institutsioonile loovutanud. Aina kasvanud lõimumine on aga viimased kümme aastat sisuliselt paigal seisnud. Ettepanekud üle kanda veelgi rohkem ressursse ja volitusi pühitakse pidevalt laualt ära. Ärgem peitkem pead liiva alla. Euroopa rahvusriigid ei soovi kõige vähimalgi määral võimu loovutada. Vastupidi, nad teevad kõike, mis asja pidurdaks. Nad judisevad föderaalne Euroopa mõtte peale. Nad saboteerivad igat uut sammu, mis Euroopa ühendamise suunas viib. Üle kõige kardavad nad võimu kaotada. Sealjuures mõtlemata sellele, et neil puudub igasugune tähendus homses maailmas.

Nad ei mõista, et ainult föderaalne Euroopa on tulevikus oluline. Föderaalne Euroopa, eesotsas Ühenduse asutustega - Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendiga - võtab juhtrolli. Föderaalne Euroopa oma kodanike poolt rahastatud finantsressurssidega. Mitte Euroopa, mis peab kuidagi ellu jääma vähem kui ühe protsendiga Euroopa jõukusest, mis on kokku kogutud niigi innete rahvusriikide

käest. Föderaalne Euroopa, millel on vahendeid ajada ehtsat poliitikat. Efektivsem ja odavam mastaabisäästu tõttu, mitte liikmesriikides üksikute püüdluste tulemus. Mitte Liit, mis laguneb esimese kriisiga, mis teda tabab, nagu me praegu näha võime, vaid föderaalne Euroopa, mis visandab korraliku poliitilise, majandusliku, fiskaalse ja eelarve poliitika. Liit, mis teeb autonoomset sotsio-majanduslikku ja rahanduslikku poliitikat. Ja oma välispoliitika, mis tugineb Euroopa diplomaatilisele teenistusele ja autonoomsele Euroopa armeele. Oma energia ja tööstuspoliitika. Oma sisepoliitika, alustades ühtlustatud asüüli- ja migratsioonipoliitikast. Lõpuks, poliitiline liit, mis esindab Euroopa riike globaalselt tasandil. Sest mitte ükski individuaalne liikmesriik, ükskõik kui tugev, ei tähenda täna midagi. Ärge laske end lollitada. Maailmas, kus ameeriklased, venelased, hiinlased ja hindud määravad asju, saab ainult ühendatud Euroopa omada mingit mõjuvõimu.

Ärge küsige, mida Euroopa saab teie jaoks teha, vaid mida teie saate Euroopa jaoks teha. Euroopa ühendamise ei ole ainult poliitikute ja pankurite töö tulemus, lugematud eurooplased on sõna ja teoga andnud Euroopa projekti oma panuse. Tihti olid need vähetuntud mehed ja naised, kes olid kõigest hoolimata äärmiselt pühendunud: kirjanikud, advokaadid, avalikud teenistujad, firmajuhid, majandusteadlased, teadlased, õpetajad, kultuuriinimesed, ajaloolased, ametiühingute esindajad. Igas vanuses ja

erineva maailmavaatega teotahtelised mehed ja naised. Ideaalidega inimesed. Inimesed, kel on usk. Usk rohkemasse Euroopasse. Usk, mida nad saavad edasi anda oma erakonnale või valitud parlamendisaadikutele.

Aitab riikidevahelisest võistlemisest ja sajangitevanusest rivaalitsemisest, mis parimal juhul tõi kaasa proteksionistlikke meetmeid, mis alati tuli tavalisel kodanikul endal kinni maksta. Aitab ka ülepaisutatud patriootilisest retoorikast. Aitab võltsidest natsionalistlikest veendumustest, mis on loonud kaks maailmasõda ja tosinaid teisi vägivaldseid konflikte. Aitab vastastikusest pimedast vihast. Aitab mõttetutest veresaunadest. Nüüdsest alates tegeleme üheskoos, eurooplaste ühendusena kõikide meie ees seisvate probleemidega. Me kaitseme oma kodanike jõukust. Me valvame rahu ja stabiilsust mujal maailmas. See on ülesanne, mida eelmised põlvkonnad oma valitud esindajatele andsid. Ning see on ülesanne, mis taaskord tuleb tänasele poliitilisele klassile anda. Üheskoos sõnumiga, et sel kontinendil puudub natsionalistlik tulevik. Et Euroopa tulevik on post-rahvuslik või tal puudub tulevik.

Uued põlvkonnad peavad ikka ja jälle olema kriitilised ja vaoshoidmatud nende poliitiliste juhtide suhtes. Vähemalt sel moel nagu varasemad põlvkonnad on seda olnud. Need põlvkonnad, mis Euroopa löid. Uued põlvkonnad peavad oma juhtidele "Euroopa õppetunni" andma, täpselt nagu enne neid tehti. Neil tuleb takistada oma juhtidel populismi kiusatustele järele anda. Need kiusatused on väga suured. Seal on sügavaid lõkse. Seda

sellepärast, et poliitiku jaoks pole midagi lihtsamat, kui lasta end kanda populismi ja natsionalismi võltsil hoovusel. See on palju kergem, kui vastu võidelda. See on kergem kui avalikku arvamust veenda Euroopa-projekti vajalikkusest. Kahjuks peavad demokraatias poliitikud saama tagasi valitud. Nad peavad enda tegude eest vastust andma, oma käitumist, tulemusi, õnnestumisi ja läbikukkumisi põhjendama. Nad peavad saama uuesti ametisse valitud või kaduma tagasi massidesse. Me peame lõpuks haarama võimalusest lahti saada nendest, kes mugavuse pärast tahavad jätkata sogastes vetes kala püüdmist. Me peame kasutama oma võimu panna tüürima mehed ja naised, kel on jätkuvalt tugev usk Euroopaliku tulevikku siin kontinendil. Siinkohal ei tohi järeleandmisi teha. See on “või muidu” tüüpi olukord. Me kas läheme resoluutselt föderaalset Euroopa teed või muidu langeme tagasi oma rahvuslikku unustusse.

Ärme karda seda, mis meid hirmutab, kartkem hirmu ennast. Teadmine vaigistab hirmu. See on hullem, kui me oleme teadmatutes. Siis võtab hirm võimust. Hirmude hirm. Selline hirm põhjustab ühiskonnas tavaliselt üldist rahutust ning muudab kõik närviliseks. See võib olla hirm tõsise loodusõnnetuse ees. Või sõja puhkemise ees. Või enneolematu terrorirünnaku ees. Või uue epidemia ees nagu juhtus 1980ndatel AIDSi, kui algselt ainult homoseksuaalidega seostatud haigus vallandas ulatusliku homofobia. Seda võib võrrelda Musta Surmaga, mis

tappis 14.sajandil Euroopas paari aasta jooksul 30 miljonit inimest. See tähendas ühte surnut kolme Eurooplase kohta. Katk kadus alles 18.sajandi lõpuks ning alles 20.sajandi alguses suudeti selgeks teha selle põhjus: rottide teel leviv Kochi batsill, samal ajal kui batsillidest mitte midagi ei teatud. Siis tapeti kättemaksus tosinaid ja sadu “võlureid”, “juute”, “kerjuseid”, st. süütuud inimesi. Need ajad on muutunud.

Tänapäeval on ebamäärast ebamugavust tekitavas moodsas maailmas hirmul uus nägu. See on globaliseerunud maailm, mis näib paljudele liiga kaootiline. See on maailm, kus on nähtavasti liiga vähe, millest kinni hoida. Maailm, mis on tasapisi saavutamas “looduslikke piire”. Piirid nagu planeedi maavarad, eeskätt fossiilkütused, on lõplikud ja ning neid leidub veel vähesel määral. Piirid nagu eelseisev kliimamuutus, mille oleme me ise oma eluviisi ja tööga põhjustanud ning millel on hävituslikud tagajärjed. Ja seda kõike koos räige ebaõiglusega, kuna kõige tõenäolisemalt peavad selle hinna tasuma need, kel on selle põhjustamises kõige vähem süüdi.

Me peame arvesse võtma, et ainult Euroopa saab sellele ohule vastatu astuda. Et ainult Euroopa võib peletada hirmu ja rahutuse, mis sellega kaasneb. Lõppude lõpuks on ainult Euroopa käsutuses tohutud ressursid, mis lubaksid meil muuta meie praeguse ühiskonna homseks, jätkusuutlikuks ühiskonnaks. Sama kehtib teadusuuringute ja selleks vajaminevate uuringute osas. Ainult Euroopa saab vajadusel kannustada teiste kontinentide valitsejaid

samasugust valikut langetama. Ainult Euroopa saab piisavalt kaalu ja mõju lisada sellesse vaidlusesse.

Me peaksime olema uhked, et oleme eurooplased. Eurooplaseks olemine on teie perekonnanimi. Täpselt nagu rahvus on teie eesnimi. Rahvus on see, mis meid eraldab. Euroopa aga on see, mis meid ühendab. Kõik me - meie vanemad, lapsed, esiisad ja lugematud põlvkonnad - oleme tänapäeva Euroopasse panustanud. Mitmed keeled ja kultuurid, riigid ja rahvad, kuningad ja keisrid, monarhiad ja vabariigid, religioonid ja filosoofiad, leiutajad ja avastajad, teadlased ja kunstnikud. Sest üks, mida Euroopa kindlasti ei ole, on läikima löödud monoliit. Ning see pole seda kunagi olnud. Euroopa on alati olnud mitmekülgne ja mitte ühetaoline. See on olnud rohkem idee kui kontinent. Idee koos keldi, germaani ja romaani juurtega. Maailm kreeka, romaani ja slaavi pühakute ja kangelastega. Ajendatud judaismi, kristluse, islami ja ateistlikust inspiratsioonist. Eurooplane pole kunagi suutnud taluda pealesunnitud ühetaolisust. Ning Euroopa ei suuda kindlasti taluda talle hullusärgina pealesurutud distsipliini.

Euroopa on ja jääb värvikaks mesilastaruks. Temast ei saa superriiki. See mesipuu peab olema aluseks ühendatud ja föderalsele Euroopale. Ühendatud selleks, et seista hea mitmevärvilise Euroopa identiteedi eest. Mitte selleks, et see identiteet kuhugi purki hoiule panna. Kuidas eurooplasi ära tunda? Mitte niivõrd nende nahavärvi, rahvuse või keele alusel, kui võrd nende mõtteviisi ja

käitumise järgi. Kuidas nad teisi inimesi ja asju näevad. Nende eluviisi järgi, mida maailmas harva kohtab. Isegi mitte Ameerika Ühendriikides, kus paljud Euroopa immigrandid said ameeriklasteks.

Eurooplane tunneb kirge oma kodulinna suhtes, tal on tugev side oma regiooniga ja ta armastab oma riiki ilma, et see takistaks tal olla veendunud ja tugevate juurtega eurooplane. “Postrahvuslik” Euroopa identiteet pole seega miskit muud kui laiendus meie kõigi niigi mitmekihilistele isiksustele. Kõik need kihid, kõik need erinevad identiteedid ja iseloomud saavad kerge vaeva kuuluda ühele indiviidile ilma, et need läheks omavahel vastuollu.

Paneme Euroopa föderalistid tüüri. Need oleksid poliitikud, kes esindavad ainult Euroopa huve. Meil on küllalt rahvuslikke ja kohalikke parlamente, kuhu valida esindajaid, kes kaitsevad rahvuslikke ja kohalikke huve. Euroopa Parlament peab keskenduma Euroopa huvile, mitte Liikmesriikide huvidele. Meie peame valijatena seisma hea selle eest, et Euroopa asja ajavad poliitikud saaksid valitud. Euroopal pole vaja takistajaid, kes tahavad ainult Euroopat hävitada. Need on poliitikud, kes istuvad parlamendis ja muudkui lehvitavad protestiks oma riigi lippe, kuigi samas ei valmista neile raskust eurosaadiku palka vastu võtta. Veelgi enam, Euroopa pole vaja “pätte”, kes kasutavad oma mandaati jätmaks muljet, et neil on väga palju käsil. Või kes saavad parlamendist heldet palka, et ainult kitsalt rahvuslikke huve kaitsta. Selle asemel, et

teha oma tööd komisjonides või käia Euroopa Parlamendi täiskogudel teevad nad kõik, et neid saaks valida tagasi rahvuslikul, regionaalsel või kohalikul tasandil. Meil tuleb seega oma saadikuid hoolega jälgida. Me peame kontrollima, kas nad täidavad oma lubadusi. Neid tuleb survestada, et tõelise eurooplase moodi mõtleks ja käituks. Seda tehes tagame me valijatena, et meie hääl oleks kuuldav. Mis kõige tähtsam, saadikuid ei tohi jätta järelevalveta mitte ainsatki päeva. Sest me ei tohi unustada, et õnneks või kahjuks on meil samuti vastutus Euroopa asja ajada.

Euroopa jaoks on aeg otsa saamas. Me ei saa aega raisata, kui me tahame, et Euroopa-projekt püsima jääks. Euroopa demokraatia peab koheselt kiirema käigu peale üle minema. Parlament peab paika panema raja ja juhatama teed, mida ta hetkel vaevu teeb. Ta peab olema valmis liikmesriikidega mõõgad ristama. Mitte ühelegi parlamendile mitte üheski riigis pole kunagi võimu lihtsalt kätte antud. Seda pole kordagi juhtunud. Parlament kui selline peab võimu võtma. Ärgem olgem naiivsed. Vanad Euroopa riigid ei anna niisama võimu ära. Nad ei loovuta võimu niisama spontaanselt rahvasteülesele või föderaalsetele Euroopale. Selle eest tuleb võidelda. See vajab vastuhakku. Loomulikult mitte relvadega. Kuid argumentide, vägivaldatu tegutsemise ja mis peamine hääletamisega.

2014.a valimiste Euroopa-meelsete tugev võit peab tagama selge volitusega assamblee loomist. Eesmärgiga luua tõeliselt föderaalne Euroopa. Föderaalne Euroopa, mis pole enam Liikmesriikide ühehäälsuse nõudest halvatud, vaid

Euroopa, mille ees istub tõeline Euroopa Valitsus, praeguse Euroopa Komisjoni järglane. Euroopa, mida ei juhi lihtsalt Liikmesriikide kaasosaline, vaid veendunud föderalist, kes toob värskust Komisjoni seadusalgatusõigusesse. Mille ees on juht, kelle on valinud rahvas või vähemalt Euroopa Parlament. Euroopa, mis allub Parlamendi legitiimsusele ja demokraatlikule kontrollile, mis omakorda peab vastust andma ainult Euroopa kodanike ees. Selle kõrval oleks ka Euroopa Senat, mis koosneks Liikmesriikide esindajatest. Euroopa, kellele kodanikud maksaksid otseselt osa enda maksudest, mis lõpetaks praeguse segase rahastusskeemi, nn rahvuslikud sissemaksed, mis laseb Liikmesriikidel Euroopat halvavas haardes hoida. Euroopa ähmane rahastus, mille udus on võimatu aru saada, kui palju raha tegelikult millegi peale kulub, on Liikmesriikide huvides. Euroopa inimestel pole mitte midagi kaotada. Nemad saavad suuremast läbipaistvusest ainult võita.

Pärast 2014.a Euroopa valimisi tuleb seega kokku kutsuda Konvent, milles on esindatud delegaadid kõikidest Euroopa ühiskonna sektoritest. Sel Konvendil peaks olema ainult üks eesmärk: Euroopa Föderaalse Liidu loomine. Võrreldes seda 1787.a Philadelphia Konvendiga Ameerika Ühendriikides, mis muutis senise lahtise konföderatsiooni tänapäevaseks ühtseks tugevaks riigiks.

Nüüd või mitte kunagi. Euroopa ühendamine pole lõppkokkuvõttes ainult Euroopa asi. See on ka globaalne väljakutse. Ükski teine kontinent siin planeedil pole näinud

või kogunud sarnast ühendamist. Mitte kunagi pole kuskil maailmas rahvusriigid loonud võrreldavat riikideülest või föderaalset institutsiooni. Seniks on Euroopa seega meie ainus vahend, mille kaudu loodavasse riikideülesesse või post-rahvuslikku maailma liikuda. Maailm, mis koosneks kontinentidest ja alamkontinentidest, selmet rahvusriikidest. Maailm, mis tahab edasi tulevikku liikuda ilma, et minevik teda liialt kammitseks. Maailm, mis soovib liituda ja mitte laiali pudeneda väiksemateks üksusteks. Lühidalt, see oleks 21.sajandi ja mitte 19.sajandi maailm. Euroopa peab määrama 21.sajandi kulgu üheskoos Ameerika, Hiina või Indiaga.

Euroopa peab andma ka tänasele majanduslikule ja rahanduslikule globaliseerumisele sotsiaalse, ökoloogilise ja poliitilise näo. Euroopa peab lõpule viima selle, mida ta juba maailmatasemel alustanud on: globaliseerumise enda. Sellegipoolest ei saa kõik see juhtuda ühe asjata. Euroopa peab oma rahvuslikud demonid nüüd ja igavesti maha raputama. Euroopa peab oma naba jõllitavaist rahvusriikidest jäädavalt edasi liikuma. On tarvis tõelist revolutsiooni. Euroopa Föderaalne Liit tuleb ellu kutsuda. Selline Föderaalne Liit, mis laseks Euroopal saabuvas rahvuselusejärgses maailmas võimalikult kiiresti oma koha sisse võtta. Riigipead ja valitsused, kes ei soovi seda, on arad, laisad ja lühinägelikud. Raputagem nad nende loidusest üles. Näidakem nende võimetust neile peeglist. Ärgem jätkem neid rahule mitte ühekski päevaks. Liikugem koos teistsuguse Euroopa suunas, tuleviku Euroopa suunas.

